

Bibl. Jag.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Warszawa, dnia 26 Maja 1965 r.

Nr 7

Poz. 32

TREŚĆ:

Zarządzenie Ministra

Poz. 32 — nr 154 z 21.IV.65 r. w sprawie postępu ekonomicznego i organizacji służb ekonomicznych.

32.

ZARZĄDZENIE nr 154

MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 21 kwietnia 1965 r.

w sprawie postępu ekonomicznego i organizacji służb ekonomicznych

W związku z § 2 ust. 1, § 3 ust. 1 i § 14 uchwały nr 224 Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1964 r. w sprawie postępu ekonomicznego w gospodarce społecznej i organizacji służb ekonomicznych (Mon. Pol. nr 55, poz. 260) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- uchwale — należy rozumieć uchwałę nr 224 Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1964 r. w sprawie postępu ekonomicznego w gospodarce społecznej i organizacji służb ekonomicznych (Mon. Pol. nr 55, poz. 260),
- wytycznych do uchwały — należy rozumieć wytyczne w sprawie prac nad postępem ekonomicznym w gospodarce społecznej, stanowiące załącznik do uchwały,
- przedsiębiorstwach — należy rozumieć wszystkie przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych bez względu na ich rodzaj działalności,
- zjednoczeniach — należy rozumieć wszystkie zjednoczenia i jednostki równorzędne, nadzorujące działalność przedsiębiorstw, o których wyżej mowa.

§ 2. Wszystkie jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych obowiązane są systematycznie wdrażać postęp ekonomiczny przez stosowanie zasad racjonalnego gospodarowania, rachunku ekonomicznego, jak również optymalizację przedsięwzięć gospodarczych — zgodnie z postanowieniami uchwały i wytycznych do uchwały oraz niniejszego zarządzenia.

§ 3.1. Zjednoczenia i przedsiębiorstwa stosują w swojej działalności resortowe wytyczne w sprawie zasad racjonalnego gospodarowania, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Dyrektorzy zjednoczeń dostosują wytyczne, o których mowa w ust. 1, do specyfiki nadzorowanych przez siebie jednostek organizacyjnych szczególnie w zakresie stosowania rachunku ekonomicznego i reżimów ekonomicznych oraz podejmowania przedsięwzięć wiążących się z ryzykiem — w terminie do dnia 31 maja 1965 r.

§ 4. W terminie do dnia 31 maja 1965 r. dyrektorzy zjednoczeń biur projektów w porozumieniu z Departamentem Finansowo-Ekonomicznym ustalą dla nadzorowanych jednostek oraz dla biur projektów podporządkowanych zjednoczeniom budownictwa i zjednoczeniom przemysłu materiałów budowlanych, których działalność koordynują, wytyczne w sprawie zasad racjonalnego gospodarowania.

§ 5. Dyrektor Instytutu Organizacji i Mechanizacji Budownictwa włączy do planu prac Instytutu na 1966 r. opracowanie systemu klasyfikacji rachunku ekonomicznego oraz metod przeprowadzania tego rachunku w zakresie ważniejszych przedsięwzięć technicznych i ekonomicznych.

§ 6. Dyrektorzy zjednoczeń i przedsiębiorstw udzielą pomocy w organizowaniu i działalności zakładowych i międzyzakładowych Kół Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

§ 7. Dyrektorzy Departamentów (równorzędnych komórek organizacyjnych) zapewnią realizację postanowień uchwały i wytycznych do uchwały przez:

- 1) rozszerzanie zakresu stosowania rachunku ekonomicznego przy opracowywaniu resortowych planów gospodarczych i programów działania, przygotowywaniu aktów normatywnych oraz podejmowaniu ważniejszych przedsięwzięć gospodarczych,
- 2) stosowanie rachunku ekonomicznego przy podejmowaniu decyzji gospodarczych w sprawach należących do kompetencji departamentu,
- 3) opracowywanie i rozpowszechnianie przykładów rachunku ekonomicznego w zakresie podstawowych zagadnień prowadzonych przez dany departament,
- 4) organizowanie stałych badań ekonomiki działalności resortu i poszczególnych branż w zakresie prowadzonych zagadnień,
- 5) przeprowadzanie systematycznych analiz skutków ekonomicznych realizowanych przedsięwzięć.

§ 8. 1. Dyrektorzy zjednoczeń oraz przedsiębiorstw powołają niezwłocznie, w obowiązującym trybie, naczelnych (głównych) ekonomistów lub głównych specjalistów do spraw ekonomicznych stosownie do ustaleń zawartych w załączniku nr 2 do zarządzenia oraz dostosują organizację służb ekonomicznych w podporządkowanych sobie jednostkach do zadań określonych w tym załączniku w terminach ustalonych przez dyrektorów zjednoczeń, jednak nie później niż do dnia 30 września 1965 r.

2. Powołanie naczelnych (głównych) ekonomistów w zjednoczeniach i przedsiębiorstwach, w których przed wejściem w życie zarządzenia istniały stanowiska zastępcy dyrektora do spraw ekonomicznych, może nastąpić w drodze nadania im praw i nałożenia obowiązków związanych z pełnieniem funkcji naczelnego (głównego) ekonomisty, w rozumieniu postanowień uchwały.

3. Równocześnie z zorganizowaniem służb ekonomicznych dyrektorzy zjednoczeń i przedsiębiorstw określają tryb współpracy poszczególnych komórek organizacyjnych, zapewniający w podporządkowanych sobie jednostkach realizację postępu ekonomicznego oraz przestrzeganie zasad racjonalnego gospodarowania.

§ 9. Zjednoczenia i przedsiębiorstwa uzupełniają programy przedsięwzięć techniczno-organizacyjnych na 1965 r. wnioskami wynikającymi z doraźnego programu poprawy ekonomiki określonych odcinków działalności, opracowanego na podstawie analizy stanu ekonomicznego i aktualnie stosowanych metod działalności zgodnie z postanowieniami § 3 uchwały.

§ 10. 1. Zjednoczenia opracują projekty programu poprawy metod gospodarowania na lata 1966—1970 (§ 3 ust. 5 uchwały), obejmujące problematykę ekonomiczną, techniczną i organizacyjną w zakresie swojego działania; zjednoczenia wiodące obejmą projektami programu problematykę całej branży.

2. W programach należy uwzględnić:

- 1) postanowienia § 4 ust. 1 uchwały,
- 2) wnioski i projekty wynikające z analiz stanu ekonomicznego przedsiębiorstw, zmierzające do usunięcia wad w metodach gospodarki, a których przedsiębiorstwa same oraz zjednoczenie nie są w stanie wyeliminować,
- 3) planowane przedsięwzięcia podejmowane na podstawie uchwał:
 - nr 31 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 1963 r. w sprawie organizacji i prowadzenia prac związanych z planowaniem, ewidencją i analizą kosztów własnych,
 - nr 225 Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1964 r. w sprawie organizacyjno-technicznej rekonstrukcji branż i gałęzi gospodarki społecznej oraz regionów (Mon. Pol. nr 55, poz. 261).

3. Zjednoczenia przedłożą projekty programu Ministerstwu — Departamentowi Finansowo-Ekonomicznemu w dwóch egzemplarzach w terminie do dnia 15 czerwca 1965 r.

4. Wykorzystując projekty, o których mowa w ust. 1—3, departamenty opracują wnioski do resortowej części projektu programu poprawy metod gospodarowania na lata 1966—1970 w zakresie zagadnień międzybranżowych i mię-

dzyresortowych oraz przedłożą je Departamentowi Finansowo-Ekonomicznemu w terminie do dnia 25 czerwca 1965 r.

§ 11. Na podstawie projektów programu poprawy metod gospodarowania, opracowanych przez zjednoczenia (§ 10) i po ich zaopiniowaniu przez zainteresowane departamenty, Departament Finansowo-Ekonomiczny opracuje przy współpracy z tymi departamentami projekt resortowego programu poprawy metod gospodarowania w przekroju branż oraz w zakresie podstawowych zagadnień międzybranżowych i międzyresortowych — w terminie do dnia 15 lipca 1965 r.

§ 12. Wyznacza się Departament Finansowo-Ekonomiczny wiodącym dla całokształtu zadań wynikających z uchwały.

§ 13. Ogólny nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Podsekretarz Stanu mgr inż. W. Kulesza, któremu powierza się funkcję koordynatora programów, planów i przedsięwzięć mających na celu realizację przepisów uchwały w resorcie.

§ 14. Resortowe wytyczne w sprawie zasad racjonalnego gospodarowania, jak również wytyczne w sprawie organizacji służb ekonomicznych zawarte w załącznikach nr 1 i 2 do zarządzenia mogą być odpowiednio wykorzystane przez organy właściwych rad narodowych dla podległych im zjednoczeń, zarządów i przedsiębiorstw budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych oraz biur projektów.

§ 15. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1965 r.

MINISTER

M. Olewiński

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 154 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 21 kwietnia 1965 r.

Resortowe wytyczne

w sprawie stosowania zasad racjonalnego gospodarowania w zjednoczeniach i przedsiębiorstwach podległych Ministerstwu Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

§ 1. 1. Zjednoczenia i przedsiębiorstwa powinny stosować w swojej działalności ogólne zasady racjonalnego gospodarowania, określone w rozdziale II wytycznych do uchwały, uwzględniając zasady dokonywania rachunku ekonomicznego, określone w § 4 wytycznych do uchwały.

2. Dyrektorzy zjednoczeń dostosują zasady, o których mowa w ust. 1, do specyfiki i warunków działania podporządkowanych sobie jednostek organizacyjnych, z uwzględnieniem ustaleń zawartych w niniejszych wytycznych.

§ 2. Realizacja zasady racjonalnego gospodarowania polega na:

- 1) dokonywaniu rachunku ekonomicznego przed podejmowaniem przedsięwzięć gospodarczych, jak również wyborze najbardziej korzystnego (optymalnego) wariantu w warunkach, w których istnieje możliwość alternatywnych rozwiązań,

- 2) stosowaniu reżimu ekonomicznego dla typowych lub powtarzających się przedsięwzięć złożonych z szeregu operacji, dla których nie jest celowe opracowywanie wy-
cinkowych rachunków ekonomicznych.

§ 3. 1. Kompleksowy rachunek ekonomiczny powinien poprzedzać ustalenia podstawowych wskaźników, wytycz-
nych i zadań w wieloletnich i rocznych planach gospodar-
czych (techniczno-ekonomicznych), w szczególności powi-
nien poprzedzać następujące przedsięwzięcia:

- 1) podejmowanie zadań inwestycyjnych w zakresie wszyst-
kich inwestycji centralnych i zjednoczeń oraz ważniej-
szych inwestycji przedsiębiorstw i na podstawie decyzji
dyrektora danej jednostki — w zakresie ważniejszych
inwestycji przedsiębiorstw,
- 2) wprowadzenie nowych wyrobów w przemyśle, jak rów-
nież podejmowanie seryjnej lub masowej produkcji no-
wych wyrobów w ramach produkcji pomocniczej bu-
downictwa,
- 3) tworzenie nowych, rozbudowę lub likwidację istnieją-
cych zakładów, baz i innych jednostek organizacyjnych
w ramach przedsiębiorstw,
- 4) podejmowanie eksportu,
- 5) projektowanie organizacji robót dla wieloletnich budów
większych obiektów przemysłowych oraz osiedli mie-
szkańtowych,
- 6) decyzje w sprawie optymalizacji przewozów masowych
materiałów budowlanych,
- 7) zmiany procesu technologicznego lub jego faz, moder-
nizację i renowację urządzeń produkcyjnych mechaniza-
cję i automatyzację procesu produkcyjnego lub jego faz,
przedsięwzięcie w zakresie koncentracji, specjalizacji
i kooperacji produkcji, zmiany w zakresie organizacji
procesu produkcyjnego lub jego faz, przedsięwzięcie w
zakresie zwiększenia zdolności produkcyjnej lub jej lep-
szego wykorzystania oraz decyzje w sprawie importu
maszyn, urządzeń i materiałów — angażujące poważne
środki obrotowe lub inwestycyjne,
- 8) ważniejsze przedsięwzięcia w zakresie postępu technicz-
nego i ekonomicznego, które określi dyrektor zjedno-
czenia.

2. Przedsięwzięcia -wymienione w ust. 1, rzutujące na
rozwój gałęzi gospodarki narodowej i regionów, jak rów-
nież zmiany organizacyjne polegające na tworzeniu, po-
dziale, łączeniu lub likwidacji całych przedsiębiorstw, wy-
magają przeprowadzenia przez właściwe zjednoczenie ra-
chunku — makroekonomicznego w rozumieniu § 2 pkt 4
wytycznych do uchwały.

§ 4. 1. Uproszczony rachunek ekonomiczny powinien być
stosowany przy podejmowaniu przedsięwzięć wymienio-
nych w § 4 ust. 4 wytycznych do uchwały. Dyrektorzy zje-
dnoczeń ustalają szczegółowe wykazy przedsięwzięć, przy po-
dejмовaniu których może być stosowany uproszczony ra-
chunek ekonomiczny.

2. Uproszczonym rachunkiem ekonomicznym mogą być
objęte przykładowo następujące przedsięwzięcia.

- 1) zmiany organizacyjne, nie wymienione w § 3 niniej-
szych wytycznych,

- 2) podejmowanie zadań inwestycyjnych w zakresie inwe-
stycji przedsiębiorstw, co do których, zgodnie z decy-
zją dyrektora danej jednostki, nie jest wymagany
kompleksowy rachunek ekonomiczny (§ 3 ust. 1 pkt 1)
niniejszych wytycznych,
- 3) przesunięcie w terminach remontów oraz zmiany w sy-
stemie realizacji inwestycji i remontów (system gospo-
darczy lub zlecony),
- 4) zmiany w rozwiązaniach konstrukcyjnych i materiało-
wych w stosunku do założonych w projektach i kosztor-
ysach, zatwierdzonych przez inwestorów,
- 5) zmiany receptury wyrobów oraz stosowania materia-
łów zastępczych,
- 6) zmiany rodzaju opakowań wyrobów,
- 7) zmiany w rodzaju oraz w jednostkowym zużyciu
energii i paliwa,
- 8) zmiany asortymentów oraz rozmiarów produkcji
i usług w stosunku do planu,
- 9) ustalenie ekonomicznej partii dostawy w zakresie pod-
stawowych materiałów o produkcji i zużyciu ciągłym,
- 10) przecena materiałów bądź towarów,
- 11) projektowanie organizacji robót dla budów nie wy-
mienionych w § 3 ust. 1 niniejszych wytycznych,
- 12) zatrudnienie pracowników zamiejscowych w budow-
nictwie.

§ 5. 1. Przedsiębiorstwa mogą podejmować z własnej
inicjatywy, w ramach środków przewidzianych w planach,
po przeprowadzeniu wstępnego orientacyjnego rachunku
ekonomicznego przedsięwzięcia o charakterze nowatorskim
(np. zastosowanie nowych rozwiązań materiałowych, podję-
cie doświadczeń i prób), których ostateczny efekt nie da
się z góry obliczyć lub przewidzieć, a więc wiążących się
z określonym ryzykiem — pod warunkiem, że ryzyko to
w zakresie wszystkich tego rodzaju przedsięwzięć w skali
rocznej przedsiębiorstwa nie przekroczy 0,2% planowanej
sprzedaży rocznej (w przedsiębiorstwach przemysłowych
według cen zbytu) po potrąceniu podatku obrotowego (w
przedsiębiorstwach budowlano-montażowych bez sprzedaży
robót wykonanych siłami obcymi oraz sprzedaży materia-
łów).

2. Decyzję o podjęciu przedsięwzięcia w granicach ry-
zyka określonego w ust. 1 podejmuje dyrektor przedsię-
biorstwa.

Realizacja przedsięwzięć, których ryzyko przekracza wy-
sokość określoną w ust. 1, a mieści się w granicach
300000 zł wymaga uprzedniej zgody dyrektora właściwego
zjednoczenia.

3. Na podjęcie przedsięwzięcia, którego ryzyko przekra-
cza dopuszczalną wysokość (określoną w ust. 1 i 2) ko-
nieczne jest uzyskanie zezwolenia Ministra Budownictwa
i Przemysłu Materiałów Budowlanych; wnioski przedsię-
biorstw w tej sprawie powinny być zaopiniowane przez
nadzorujące je zjednoczenia.

§ 6. 1. Reżim ekonomiczny może mieć charakter:

- 1) przepisu ustalającego stałe zasady racjonalnego postę-
powania w określonych działaniach (pracach, opera-
cjach),

- 2) norm lub limitów w zakresie zapasów, zużycia, nakładów środków produkcji bądź robocizny, określonych w jednostkach naturalnych lub wartościowych,
- 3) dyrektywnego wskaźnika kosztu jednostkowego i rentowności dla określonego produktu.

2. Reżimy, o których mowa w ust. 1, stosuje każda jednostka w stosunku do wszystkich dziedzin działalności, jak gospodarka środkami produkcji, w zakresie zatrudnienia i płac, gospodarka inwestycyjna, gospodarka finansowa, przygotowanie produkcji, organizacja procesu produkcyjnego, kontrola jakości produkcji, rozliczenia za roboty, dostawy i usługi, organizacja zarządzania, współpraca z jednostkami obcymi oraz ewidencja, sprawozdawczość i kontrola działalności.

3. Dla przykładu podaje się, że reżimy w zakresie gospodarki środkami produkcji w przedsiębiorstwach, które powinny być stosowane do:

- odbiorów ilościowo-jakościowych materiałów i środków trwałych, przyjmowanych do magazynów (tryb odbioru, sprawdzenie jakości, reklamacje itp.),
- przechowywania materiałów oraz konserwacji narzędzi, maszyn i urządzeń budowlanych,
- wydawania materiałów i narzędzi,
- upływniania materiałów zbędnych,
- likwidacji środków trwałych i przedmiotów nietrwałych,
- oszczędnego zużycia materiałów i narzędzi (normy),
- racjonalnej eksploatacji maszyn i urządzeń (normy),
- systemu remontów planowo-zapobiegawczych,
- postępowania w razie awarii maszyn i urządzeń,
- trybu likwidacji zaplecza tymczasowego w budownictwie.

4. Za wprowadzanie i stosowanie w pełnym zakresie reżimów ekonomicznych odpowiedzialny jest dyrektor danej jednostki.

§ 7. 1. W celu uzyskiwania bieżącej informacji o przebiegu zadań planowych i kształtowaniu się wskaźników techniczno-ekonomicznych, ujawniania nieprawidłowości i rezerw w pracy jednostki oraz wyprowadzania na tej podstawie wniosków do podejmowania decyzji gospodarczych i organizacyjnych — każda jednostka powinna przeprowadzać analizę swej działalności.

2. Zasadą sporządzania analiz ekonomiczno-technicznych jest systematyczne badanie i dokonywanie ocen działalności gospodarczej jednostki, polegających na przeprowadzaniu analiz okresowych i problemowych.

3. Na system analiz okresowych składają się:

- 1) analizy operatywne, tj.:
 - miesięczne informacje o wykonaniu podstawowych zadań i wskaźników techniczno-ekonomicznych danej jednostki w okresie ubiegłym,
 - kwartalne analizy, charakteryzujące działalność danej jednostki od początku roku i pogłębiające problematykę, która na tle informacji miesięcznych wymaga szerszej oceny,
- 2) roczne analizy kompleksowe.

4. Przeprowadzanie analiz półrocznych i rocznych kompleksowych jest obowiązkowe. Rozszerzenie tego obowiązku na dokonywanie informacji miesięcznych oraz analiz za I i III kwartał może nastąpić z inicjatywy dyrektora danej jednostki lub na polecenie jednostki nadrzędnej.

5. Terminy przeprowadzania analiz okresowych ustala jednostka dokonująca analizy, uwzględniając własne potrzeby i możliwość wykorzystania analiz w pełnym zakresie do zarządzania i podejmowania decyzji ekonomicznych lub organizacyjnych; termin przeprowadzania rocznych analiz kompleksowych ustalają odrębne przepisy.

6. Analizy problemowe powinny być przeprowadzane w miarę powstawania, bądź ujawniania poszczególnych problemów na tle wniosków wynikających z analiz okresowych.

7. Niezależnie od inicjatywy danej jednostki w podejmowaniu analiz problemowych, tematy wynikające z ogólnej sytuacji gospodarczej i stanu ekonomicznego nadzorowanych jednostek powinny być proponowane lub zlecane bezpośrednio przez zjednoczenia.

8. Do opracowania analiz problemowych należy włączać w miarę możliwości i potrzeby zakłady badań i doświadczeń, działające przy zjednoczeniach.

9. W zakresie metod przeprowadzania analiz przedsiębiorstwa i zjednoczenia powinny korzystać z pomocy instytucji naukowo-badawczych.

§ 8. 1. Zjednoczenia i przedsiębiorstwa powinny dążyć do stwarzania lepszych warunków postępu ekonomicznego przez ulepszanie planowania, ewidencji i analizy kosztów własnych.

2. Do zadań zjednoczeń należy:

- 1) systematyczne doskonalenie metodologii planowania kosztów w reprezentowanej branży,
- 2) wyznaczenie zadań w postaci docelowego kosztu jednostkowego podstawowych produktów (np. kosztu 1 tony cementu w przemyśle cementowym, 1 m² powierzchni użytkowej w budownictwie mieszkaniowym),
- 3) wyznaczanie zadań obniżki kosztów dla nadzorowanych jednostek organizacyjnych w powiązaniu z planami postępu technicznego, uruchamianie nowych inwestycji, rekonstrukcji branży i innymi przedsięwzięciami gospodarczymi — oraz nadzór nad ich realizacją,
- 4) zapewnienie realizacji zadań obniżki kosztów przez usuwanie trudności, których przedsiębiorstwa nie mogą pokonać we własnym zakresie,
- 5) ulepszanie branżowych instrukcji w sprawie planowania, ewidencji oraz rozliczania i kalkulacji kosztów własnych z dostosowaniem do obowiązujących zasad planowania i kalkulacji cen produktów,
- 6) ustalanie zasad i nadzór nad wdrażaniem rozrachunku wewnątrzzakładowego oraz nadzór nad wdrażaniem normatywnego rachunku kosztów,
- 7) usprawnianie metod analizowania kosztów własnych, rentowności i akumulacji,
- 8) zorganizowanie wymiany informacji, doświadczeń i wyników analiz pomiędzy przedsiębiorstwami reprezentowanej branży,

- 9) okresowe omawianie na kolegiach zjednoczeń i komisjach koordynacji branżowej, postępu w realizacji zadań obniżki kosztów i związanych z tym przedsięwzięć techniczno-organizacyjnych,
- 10) przeprowadzanie analiz międzyzakładowych kosztów.

3. Do zadań przedsiębiorstw należy:

- 1) wyznaczanie zadań dla poszczególnych komórek organizacyjnych, dotyczących realizacji docelowego kosztu jednostkowego produktów,
- 2) opracowywanie okresowych planów kosztów własnych i zadań, ich obniżania w powiązaniu z planami postępu technicznego i uruchamiania nowych inwestycji oraz z innymi przedsięwzięciami gospodarczymi,
- 3) zapewnienie realizacji zadań obniżki kosztów przez opracowanie programów przedsięwzięć techniczno-organizacyjnych,
- 4) zapewnienie prawidłowości dokumentacji zużycia środków produkcji oraz zorganizowanie prawidłowego jej obiegu,
- 5) usprawnianie wewnętrznej kontroli prawidłowości ewidencji i kalkulacji kosztów własnych,
- 6) wprowadzanie normatywnego rachunku kosztów, w miarę powstawania warunków do jego stosowania,
- 7) pogłębianie rozrachunku gospodarczego przez doprowadzanie go do podstawowych ogniw organizacyjnych (wydziałów produkcyjnych w przemyśle, budów w wykonawstwie inwestycyjnym),
- 8) wiązanie bodźców ekonomicznych w poszczególnych wydziałach produkcyjnych (budowach) z zadaniami w zakresie kosztów własnych, przy uwzględnieniu strat i zysków nadzwyczajnych, spowodowanych przez daną komórkę,
- 9) systematyczne przeprowadzanie analiz kosztów własnych w ramach analiz okresowych i problemowych, o których mowa w § 7 niniejszych wytycznych,
- 10) okresowe omawianie na konferencjach samorządu robotniczego postępu w realizacji zadań obniżki kosztów i związanych z tym przedsięwzięć techniczno-organizacyjnych.

Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 154 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 21 kwietnia 1965 r.

Resortowe wytyczne

w sprawie organizacji służb ekonomicznych w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

I. Część ogólna

§ 1. 1. Niniejsze wytyczne określają ramowe zasady organizacji służb ekonomicznych w zjednoczeniach i przedsiębiorstwach oraz w innych jednostkach organizacyjnych resortu.

2. Dyrektorzy zjednoczeń mogą w razie potrzeby wydać szczegółowe wytyczne w celu przystosowania niniejszych wytycznych do specyfiki i warunków działania podporządkowanych sobie jednostek organizacyjnych, z uwzględnieniem potrzeb branży, dla której dane zjednoczenie jest jednostką wiodącą w koordynacji branżowej.

§ 2. Użyte w tekście wytycznych pojęcia oznaczają:

- 1) „służba ekonomiczna” — pracowników zatrudnionych zarówno w komórkach ekonomicznych, jak i w innych komórkach organizacyjnych, wykonujących stale funkcje wymagające kwalifikacji ekonomicznych,
- 2) „komórka ekonomiczna” — komórkę organizacyjną (wydział, dział, pracownię ekonomiczną, stanowisko pracy), do zakresu działania której należy stale wykonywanie funkcji ekonomicznych,
- 3) „zespół komórek ekonomicznych” — ogół komórek ekonomicznych podporządkowanych bezpośrednio naczelnemu lub głównemu ekonomistcie,
- 4) „funkcje ekonomiczne” — funkcje wymagające kwalifikacji ekonomicznych — związane z wykonywaniem czynności z zakresu: programowania i planowania gospodarczego, prowadzenia statystyki i sprawozdawczości, analiz ekonomicznych, rachunku ekonomicznego, kalkulacji kosztów własnych i cen, zasad wynagradzania, badania rynku, ekonomiki gospodarki materiałowej, obrotu towarowego, ekonomiki inwestycji własnych, ekonomiki gospodarki środkami trwałymi oraz z zakresu gospodarki finansowej.

II. Organizacja służb ekonomicznych w zjednoczeniach

§ 3. Właściwymi do kierowania pracami ekonomicznymi w zjednoczeniach (jednostkach równorzędnych) są naczelnicy ekonomistów — zastępcy dyrektorów do spraw ekonomicznych, w rozumieniu postanowień uchwały.

§ 4. Do zadań naczelnego ekonomisty należy: inicjowanie, organizowanie i koordynowanie prac ekonomicznych, mających na celu polepszenie planowania i gospodarowania oraz poprawę wyników działalności zjednoczenia. Naczelnicy ekonomistów wykonuje powyższe zadania w stosunku do wszystkich ogniw służby ekonomicznej.

§ 5. 1. Naczelnemu ekonomistcie podporządkowane są bezpośrednio komórki organizacyjne, pełniące funkcje ekonomiczne w zakresie:

- koordynacji programowania postępu ekonomicznego,
- planowania gospodarczego,
- sprawozdawczości i statystyki, z wyjątkiem sprawozdawczości finansowej, do nadzorowania której właściwy jest główny księgowy oraz sprawozdawczości wy-cinkowej, należącej do właściwości przedmiotowych komórek organizacyjnych,
- analiz ekonomicznych,
- zatrudnienia, pracy i płac,
- kosztów i cen.

Naczelnemu ekonomistcie może być podporządkowana, na podstawie decyzji dyrektora zjednoczenia, również komórka prowadząca zagadnienie finansowania przedsiębiorstw (z uwzględnieniem przepisów uchwały nr 187 Rady Mini-

strów z dnia 12 maja 1959 r. w sprawie rewizji finansowo-księgowej państwowych jednostek organizacyjnych — Mon. Pol. nr 58, poz. 278).

2. Powyższe funkcje ekonomiczne dotyczą działalności własnej zjednoczenia oraz przedsiębiorstw, a w zakresie objętym koordynacją branżową — również działalności całej branży.

3. Z uwagi na konieczność odciążenia naczelnego ekonomisty od nadmiaru spraw operatywnych — nie należy rozszerzać zakresu jego bezpośredniego kierownictwa na inne zagadnienia, jak np. zaopatrzenie i zbyt, gospodarka materiałowa, sprawy administracyjno-gospodarcze itp.

4. Rozszerzenie zakresu obowiązków naczelnego ekonomisty na inną problematykę może nastąpić na podstawie decyzji dyrektora zjednoczenia, powziętej z zachowaniem wymagań podanych w § 23.

§ 6. 1. Dla prac z zakresu zagadnień wymienionych w § 5 mogą być tworzone wydziały lub stanowiska pracy, wyodrębnione lub łączące grupy zagadnień pokrewnych. Przy tworzeniu tych komórek obowiązuje zasada zwięzłości strukturalnej oraz kompleksowego grupowania jednorodnych lub pokrewnych funkcji.

2. Dla dokonywania okresowych i kompleksowych analiz ekonomicznych oraz prowadzenia innych prac, obejmujących podstawowe zagadnienia ekonomiczne, dotyczące zjednoczenia jako całości i branży, jak również dla roboczej koordynacji prac ekonomicznych prowadzonych w różnych komórkach organizacyjnych zjednoczenia oraz stosowania przez te komórki rachunku ekonomicznego w zakresie programowania rozwoju gospodarczego i postępu ekonomicznego — zaleca się utworzenie wydziału ekonomicznego lub wydzielonego stanowiska pracy.

III. Organizacja służb ekonomicznych w przedsiębiorstwach

§ 7 Organizację służby ekonomicznej w przedsiębiorstwach ustalają dyrektorzy tych przedsiębiorstw z zachowaniem uprawnień organów samorządu robotniczego, przewidzianych w art. 7 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 20 grudnia 1958 r. o samorządzie robotniczym (Dz. U. nr 77, poz. 397), uwzględniając wytyczne do uchwały oraz ustalenia niniejszych wytycznych.

§ 8. Właściwymi do kierowania pracami ekonomicznymi w dużych przedsiębiorstwach są główni ekonomiści — zastępcy dyrektora do spraw ekonomicznych, w rozumieniu postanowień uchwały, a w pozostałych przedsiębiorstwach — główni specjaliści do spraw ekonomicznych.

§ 9. Stanowiska głównych ekonomistów — zastępców dyrektora do spraw ekonomicznych powinny być utworzone w przedsiębiorstwach zaliczonych do kategorii „S” i kategorii I.

§ 10. 1. Stanowiska takie mogą być utworzone także w większych przedsiębiorstwach, zaliczonych do kategorii II, jeżeli to jest uzasadnione znaczeniem gospodarczym produkcji przedsiębiorstwa, różnorodnym i skomplikowanym procesem technologii produkcji lub jej unikalnym charakterem, ilością podległych zakładów lub innych ogniw organizacyjnych lub obszarem działania przedsiębiorstwa.

2. Tworzenie stanowisk głównego ekonomisty w przedsiębiorstwach, o których mowa w ust. 1, następuje na mocy decyzji dyrektora zjednoczenia, powziętej na podstawie umotywowanego wniosku dyrektora przedsiębiorstwa.

§ 11. 1. W przedsiębiorstwach zaliczonych do kategorii II, w których nie zostaną utworzone stanowiska głównych ekonomistów, oraz w przedsiębiorstwach pozostałych kategorii dla kierowania pracami ekonomicznymi powoływani są główni specjaliści do spraw ekonomicznych.

2. Funkcja głównego specjalisty do spraw ekonomicznych może być powierzona kierownikowi wyodrębnionego działu ekonomicznego, a w przedsiębiorstwach, w których nie przewiduje się utworzenia takiego działu — pracownikowi o wysokich kwalifikacjach ekonomicznych, zajmującemu w strukturze organizacyjnej wyodrębnione stanowisko pracy.

3. Główny specjalista do spraw ekonomicznych podlega bezpośrednio dyrektorowi przedsiębiorstwa.

§ 12. W przedsiębiorstwach zaliczonych do kategorii II i przedsiębiorstwach niższych kategorii, w których przed wejściem w życie niniejszych wytycznych istniało stanowisko zastępcy dyrektora do spraw ekonomicznych, stanowisko to może być utrzymane.

Zastępcy dyrektora do spraw ekonomicznych w tych przedsiębiorstwach są głównymi ekonomistami, w rozumieniu postanowień uchwały, a ich zakres działania powinien obejmować funkcje ekonomiczne, przewidziane dla głównych ekonomistów, zgodnie z § 13.

§ 13. 1. Do zadań głównego ekonomisty w przedsiębiorstwie należy ustalanie wytycznych metodologicznych do prac służby ekonomicznej w przedsiębiorstwie, inicjowanie ważniejszych prac ekonomicznych i przedsięwzięć mających na celu polepszenie metod i wyników gospodarowania, instruowanie pracowników służby ekonomicznej w tym zakresie, nadzór nad przestrzeganiem wytycznych i zasad prawidłowej gospodarki oraz koordynacja ważniejszych przedsięwzięć i prac ekonomicznych w przedsiębiorstwie.

2. Główny ekonomista wykonuje powyższe zadania w stosunku do wszystkich ogniw służby ekonomicznej, z zachowaniem przepisów uchwały nr 187 Rady Ministrów z dnia 12 maja 1959 r. w sprawie rewizji finansowo-księgowej państwowych jednostek organizacyjnych (Mon. Pol. nr 58, poz. 278).

§ 14. 1. Głównemu ekonomiście podporządkowane są bezpośrednio komórki organizacyjne pełniące funkcje ekonomiczne w zakresie:

— koordynacji i programowania postępu ekonomicznego,

— planowania gospodarczego,

— sprawozdawczości i statystyki, z wyjątkiem sprawozdawczości finansowej, do nadzorowania której właściwy jest główny księgowy oraz sprawozdawczości wy-cinkowej, należącej do właściwości przedmiotowych komórek organizacyjnych,

— analiz ekonomicznych,

— zatrudnienia, pracy i płac,

— kosztów i cen.

Głównemu ekonomiście może być podporządkowana, na podstawie decyzji dyrektora przedsiębiorstwa w porozu-

mieniu z dyrektorem zjednoczenia, również komórka prowadząca zagadnienie finansowania przedsiębiorstwa (z uwzględnieniem przepisów uchwały nr 187 Rady Ministrów z dnia 12 maja 1959 r. w sprawie rewizji finansowo-księgowej państwowych jednostek organizacyjnych — Mon. Pol. nr 58, poz. 278).

2. Z uwagi na konieczność odciążenia głównego ekonomisty od nadmiaru spraw operatywnych nie należy rozszerzać zakresu jego bezpośredniego kierownictwa na inne zagadnienia, jak np. zaopatrzenie i zbył, gospodarka materiałowa, sprawy administracyjno-gospodarcze.

3. Rozszerzenie zakresu obowiązków głównego ekonomisty na inną problematykę może nastąpić na podstawie decyzji dyrektora przedsiębiorstwa, powziętej z zachowaniem wymagań podanych w § 23.

§ 15. 1. Dla prac z zakresu zagadnień wymienionych w § 14 mogą być tworzone działy lub stanowiska pracy, wyodrębnione dla tych zagadnień lub łączące grupy pokrewnych zagadnień.

Przy tworzeniu tych komórek obowiązuje zasada związości strukturalnej oraz kompleksowego grupowania jednorodnych lub pokrewnych funkcji.

2. Dla dokonywania okresowych i kompleksowych analiz ekonomicznych oraz prowadzenia innych prac obejmujących podstawowe zagadnienia ekonomiczne przedsiębiorstwa, jak również dla roboczej koordynacji prac ekonomicznych prowadzonych w różnych komórkach organizacyjnych przedsiębiorstwa oraz stosowania przez te komórki rachunku ekonomicznego w zakresie programowania postępu ekonomicznego — zaleca się utworzenie działu ekonomicznego lub wydzielonego stanowiska pracy.

IV. Organizacja służb ekonomicznych w zapleczu naukowo-badawczym

§ 16. 1. W instytutach oraz w zakładach badań i doświadczeń właściwym dla wykonywania prac przewidzianych w § 16 wytycznych do uchwały są wyodrębnione pracownice ekonomiczne lub stanowiska pracy.

2. Do zakresu działania wymienionych w ust. 1 komórek należy w szczególności prowadzenie badań dotyczących systemu klasyfikacji rachunku ekonomicznego i metod dokonywania tego rachunku, przeprowadzanie analiz ekonomicznych związanych ze złożonymi przedsięwzięciami wymagającymi większych nakładów finansowych, opracowywanie programów perspektywicznego rozwoju gospodarczego zjednoczeń i branż na podstawie rachunku ekonomicznego oraz opracowywanie i opiniowanie projektów kompleksowych eksperymentów ekonomicznych.

3. Pracownice ekonomiczne (stanowiska pracy) podlegają w instytutach zastępcom dyrektora do spraw naukowych, a w zakładach badań i doświadczeń — dyrektorom tych zakładów.

V. Organizacja służb ekonomicznych w biurach projektów i pracowniach projektowych

§ 17. 1. Właściwymi do kierowania pracami ekonomicznymi w biurach projektów są kierownicy pracowni (zespołów) ekonomicznych — główni ekonomiści w rozumieniu postanowień uchwały.

2. Do zakresu działania głównego ekonomisty, należy w szczególności: inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie prac związanych z:

— analizami ekonomicznymi i rachunkiem ekonomicznym dla założeń i dokumentacji projektowej we wszystkich jej stadiach,

— sprawdzaniem efektywności ekonomicznej zastosowanych rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych,

— udzielaniem porad i pomocy w sprawach ekonomicznych innym pracownikom oraz przygotowywaniem (lub udziałem w przygotowywaniu) opinii i koreferatów dla rady technicznej,

— realizacją innych prac przewidzianych w wytycznych stanowiących załącznik do uchwały nr 275 Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1961 r. w sprawie warunków realizacji zadań postępu technicznego w biurach projektów (Mon. Pol. nr 65, poz. 281).

§ 18. Główny ekonomista i pracownicy pracowni (zespołu) ekonomicznej są zaliczeni do grupy pracowników zatrudnionych przy projektowaniu.

§ 19. Szczegółowy zakres funkcji i metod działania służb ekonomicznych w biurach projektów (pracowniach projektowych), określa wytyczne wydane przez dyrektorów właściwych zjednoczeń biur projektów.

VI. Organizacja służb ekonomicznych w innych jednostkach organizacyjnych

§ 20. W większych jednostkach organizacyjnych, prowadzących działalność gospodarczą przy zjednoczeniach na zasadach przewidzianych § 19 uchwały nr 104 Rady Ministrów z dnia 11 października 1961 r. w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń przedsiębiorstw państwowych objętych planowaniem centralnym (Mon. Pol. nr 79, poz. 329), do prac ekonomicznych mogą być powołani pracownicy o odpowiednich kwalifikacjach ekonomicznych, zatrudnieni na samodzielnych stanowiskach (główni specjaliści do spraw ekonomicznych) podlegający w zasadzie bezpośrednio kierownikom tych jednostek.

VII. Postanowienia końcowe

§ 21. 1. Przy inicjowaniu i wykonywaniu funkcji ekonomicznych każda komórka organizacyjna, obowiązana jest stosować wytyczne w sprawie zasad racjonalnego gospodarowania, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia nr 154 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 21 kwietnia 1965 r. w sprawie postępu ekonomicznego i organizacji służb ekonomicznych.

2. W związku z ustaleniem ust. 1 właściwe komórki organizacyjne, podporządkowane zarówno naczelnemu (głównemu) ekonomistcie, jak też podlegające nadzorowi dyrektora jednostki organizacyjnej lub innym jego zastępcom, powinny prowadzić według wskazówek metodycznych naczelnego (głównego) ekonomisty lub głównego specjalisty do spraw ekonomicznych prace analityczne, wprowadzać reżimy ekonomiczne oraz kontrolę ich stosowania, badać za pomocą rachunku ekonomicznego celowość poszczególnych przedsięwzięć — w zakresie zagadnień należących do przedmiotu działania danej komórki organizacyjnej (np.

w wydziale lub dziale technicznym — analizy efektywności ekonomicznej poszczególnych przedsięwzięć z zakresu techniki i technologii, w wydziale lub dziale inwestycji — analizy efektywności ekonomicznej założeń i projektów zamierzonych inwestycji własnych itp.).

§ 22. Dostosowanie obecnych struktur organizacji wewnętrznej jednostek do niniejszych wytycznych powinno nastąpić w drodze odpowiednich zmian i przegrupowań organizacyjnych, zapewniających koncentrację i lepsze wykorzystanie kadr o właściwych kwalifikacjach zawodowych.

§ 23. W przypadkach konieczności zastosowania rozwiązań organizacyjnych, różniących się w sposób zasadniczy

od ustalonych w niniejszych wytycznych, zaleca się przeprowadzenie uprzednich konsultacji z:

- Ministerstwem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych — Departament Organizacji, jeśli odstępstwo ma dotyczyć zarządu zjednoczenia,
- zjednoczeniem nadzorującym, jeśli odstępstwo ma dotyczyć przedsiębiorstwa lub jednostki organizacyjnej wchodzącej w skład zjednoczenia.

§ 24. W sprawach nie objętych niniejszymi wytycznymi obowiązują odpowiednie przepisy wytycznych do uchwały.—

Bibl. Jag.

Redakcja

MINISTERSTWO BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH, BIURO PRAWNE,

Warszawa, ul. Wspólna 2, tel. 2105 w. 585

Administracja i Wydawca:

OŚRODEK INFORMACJI TECHNICZNEJ I EKONOMICZNEJ W BUDOWNICTWIE, WARSZAWA

ul. Senatorska 27, tel. 27-09-75

Dzienniki Urzędowe za lata ubiegłe oraz z roku bieżącego są do nabycia w Księgarni „Dom Książki” w Warszawie ul. Marchlewskiego 72, w godzinach od 11—19, tel. 31-69-81.